Sprawozdanie

DRUGIE

ZDANIE SPRAWY

Z CZYNNOŚCI

KOMITETU OCHRON

DLA

MAŁYCH DZIECI

W KRAKOWIE

to jest od 1 lipca 1848 aż do ostatniego grudnia 1849 r. doprowadzone.

KRAKÓW,

WYTŁOCZONO U STANISŁAWA GIESZKOWSKIEGO

1850.

SPIS I ROZKŁAD TREŚCI:

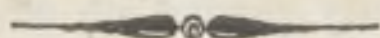

WSTĘP.

Czwarty rok się kończy istnienia ochron w mieście Krakowie. Komitet trudniący się niemi, jakkolwiek czuje dotkliwie długą nieobecność opiekunki głównéj, — pozostaje jednak po większéj części w pierwotnym składzie. Dziś oddaje na widok publiczny zdanie sprawy z ostatniego półtora roku czynności swoich. Hojnie i życzliwie wspieranym był przez ten czas w działaniu swojém. Doznał względnéj i uprzedzającéj opieki rządu, pomocy i zasiłków ze strony obywateli. Niewyczerpane zdają się być zasoby, które wielorakim starcząc potrzebom cięższego niż zwyczajny czasu, dodają oprócz tego życia licznym i ciągle jeszcze mnożącym się zakładom dobroczynnym. Wiémy dobrze, iż nie są niewyczerpane, a kraj nasz ubogi; atoli niewyczerpane są źródła bogactwa płynącego z miłosierdzia, z miłości bliźniego i z chęci moralnego dobra jego. Do zamożnych takiém bo-

gactwem współobywateli odwołuje się komitet przy téj sposobności znowu, z ufnością, że raz rozpoczęte dzieło, które przyłożyć się ma do najdroższéj nam przyszłości pokoleń następnych, dzieło które zakwitło, ale które jeszcze utrzymywać, podpiérać, a wreszcie na zupełnie bezpiecznéj podstawie oprzéć trzeba, daléj sercem, czynem i darem wspólnie z członkami komitetu posuwać zechcą.

I.

Ogólny rzut oka na ochrony Krakowskie.

Wiadomo już każdemu, że celem ochron jest zabezpieczenie dzieci od zepsucia, złego przykładu i innych nieszczęść z zaniedbania lub z braku dostatecznéj domowéj opieki pochodzących. Położyć piérwsze podstawy religijnego i moralnego wychowania, piérwsze pojęcia złego i dobrego zaszczepić, obudzić sumienie, dać poznać porządek, pracę i uczciwą o siebie dbałość, to sobie komitet ochron Krakowskich jako cel dążenia swego umiłował; daléj, rozwijanie umysłu i przyzwyczajanie dzieci do przyjemnych obyczajów, zatrudnianie ich nareszcie, jako środki do celu tego wiodące przyjął. Idąc ku niemu, nie można było odrazu postępować ściśle według przyjętéj teoryi; okoliczności miejscowe na stosowanie jéj przeważnie wpłynęły. Jeżeli są osoby z oświeceńszéj części społeczeństwa, które dobroczynnego działania ochronom według ich czystego pojęcia nie przyznawają, nie można także dziwić się, iż w niższych warstwach naszéj lud-

ności potrzeba korzystania z takowego zakładu mało jeszcze uczuwać się daje. Doświadcza tego komitet bardzo często, odbierając co dwa tygodnie zanoszone prośby: nie o przypuszczenie do ochrony dziecka, ale po największéj części o przyjęcie go na całkowite utrzymanie. Jest właściwą całéj naszéj ludności ociężałość, która ją wstrzymuje od starań ku polepszeniu swego bytu, a razem przyczynia się ona do upośledzenia lepszych i wrodzonych w człowieku uczuć. Ludzie, zarażeni niedbalstwem lub nałogiem, po większéj części o własne nawet dzieci mniéj dbałości okazują. Niestety! przypadek ten u nas nie rzadko się zdarza. Żądanie umieszczenia dziecięcia, jak nie raz była sposobność przekonania się, nie pochodziło z wyobrażenia, iż to dziecię lepsze tym sposobem odbierze wychowanie, ale po prostu następowało dla pozbycia się starania o pożywienie, odzież i obyczajność jego. Komitet ochron, w skutku początków nadanych jego zakładowi przez domy chrześciańskiém miłosierdziem przejęte, pomny także, iż nie korzyść tylko sama, ale nagląca potrzeba miejscowa poprowadziła do skupienia piérwszych dzieci zaniedbanych zupełnie na mieszkanie i ochronę, zachował dotąd przy zakładzie pewną ilość miejsc dla dzieci stale utrzymywanych, któreby i potrze-

bie natrafiającéj się i wyobrażeniom części ludności zadosyć czyniło. Objął dla tego artykułem I dodatkowym statutu swego tę część działania, ten rodzaj miłosierdzia, który oprócz wyłącznego swego celu, naprzeciwko zupełnie opuszczonych lub zaniedbanych małych dzieci czynić postanowił, starając się odtąd wszakże całemi siłami, aby ten cel dodatkowy przeznaczeniu ochron właściwemu nie stał na przeszkodzie, i aby dzieci wspomnione były tylko takie, które prawdziwie potrzebują nagłéj i bliższéj opieki, nie przechodząc też w sferę innych zakładów dla dzieci w mieście Krakowie istniejących.

Ochrony Krakowskie, jako instytut wychowawczy, zachowały tym sposobem wybitniéj niż gdzie indziéj istniejące zakłady tego rodzaju charakter ogólnéj dobroczynności i zasilającego miłosierdzia, które mu dały początek. W żadném inném z większych miast, gdzie są ochrony, ludność tak wyłącznie uboga nie korzysta z nich jak w Krakowie. Zwykle gdzie indziéj ten, kto nie potrafi przy pracy, chociaż ma dostatnie utrzymanie życia, dać w domu dozoru należytego dzieciom, stara się posyłać je do ochrony, dając w torebkę jadło, za dogodność tę składa opłatę, która bywa czasem w stanie utrzymywać cały nawet zakład. Nasi współmieszkańcy nie zwra-

cają jeszcze uwagi na podobną potrzebę i nieoceniają téj korzyści. Zamożniejsi mniéj skwapliwie posyłają dzieci do ochrony. Komitet dość niską ustanowił opłatę tygodniową, bo 10 groszy tylko wynoszącą, zmniejszając ją nawet jeszcze bardziéj według szczególnych okoliczności; tymczasem i taka opłata rzadko kiedy z chęcią składana bywa, jakkolwiek jest wymaganą, gdyż w niéj reprezentowany widzi komitet święty obowiązek rodziców ku dzieciom i utrzymanie im tego prawdziwie zachowawczego względu, iż sami, jeżeli nie zupełnie zaopatrują, to przynajmniéj w znacznéj części do wychowania swoich dzieci się przykładają, nie składając ich skwapliwie na karb dobroczynności publicznéj, co węzły familijne rozwalnia. Z tego samego powodu, który czyni ponętném oddanie zupełne dziecka na wychowanie, zdaje się także zbyt pożądanym obiad, który dziecko pobiera w ochronie. Jak z jednéj strony obiad ten, będąc innego rodzaju dobrodziejstwem, nie wypływa wprost z pojęcia ochron samych, których ponęty i korzyści mają być czysto moralne, tak z drugiéj strony nie można było, tu w miejscu, opuścić téj głównéj dla uboższych zachęty, zakład czyniącéj popularnym i obiecującéj jego rozszérzenie. W prawdzie tym sposobem ochrony nasze znacznie więcéj kosztują,

i długo jeszcze będą zapewne musiały odwoływać się do ciągłéj szczodrobliwości publicznéj; wprawdzie gospodarstwo, jakie za sobą stół dzieci pociąga, pomnaża zatrudnienia administracyi; czyniąc jednakże coś, co z miejscowością zgodne, jéj odpowiada, do obecnego stanu wyobrażeń się stosuje, uzyskać zapewne potrafi komitet wyrozumienie osób, ze stanowiska ściśle systematycznego sądzących.

Różnica ochron Krakowskich od ochron w innych miastach jest jeszcze jedna. Komitet zniewolonym się widział, dla podania ręki chcącym korzystać z ochron, przyjmować wyjątkowo dzieci więcéj nawet nieco jak lat 8 mające, i nieodpuszczać jeszcze dzieci, chociaż one już rok 9ty statutem zakreślony przeszły. Ztąd to głównie pokazało się, że niepodobieństwem jest zająć na raz uwagę wszystkich dzieci siedzących na ławkach ochrony bez poddania im jakowego praktycznego przedmiotu obowiązkowego i mającego przytém korzyść niejakiéj pracy. Potrzebom ztąd wynikającym starano się zadosyć uczynić przez naukę początkową czytania, pisania i liczenia. To téż jest z innéj strony po żywności i podarunkach czasem trafiających się w odzieży najbardziéj dla posyłających dzieci ponętném. Stosunkowo mały przeciąg czasu codziennie wyzna-

czony jest na tę pracę; nauka czytania i pisania obszerniéj nieco jak w programacie zamierzono udzielana bywa, i książka nawet dla więcéj usposobionych do czytania bywa dopuszczoną. Dając jeszcze i tę pomoc swoim dzieciom przy pierwotném wychowaniu, komitet bynajmniéj nie zamierzył *nauczyć* dzieci w ochronie, ale głównie chce zatrudnić je dobrze i pożytecznie; a chociaż staraniem jego jest wprowadzić jak najlepszą metodę uczenia czytania, uważa zawsze tę czynność jako dodatkową, przyczyniającą się do rozwijania władz umysłowych, lecz w tym prawie stosunku podrzędną, jak rozwijanie władz umysłu podrzędną znów jest rzeczą naprzeciwko ochronie moralnéj, będącéj głównym celem zakładu; lubo przeczyć nie można, że wszystko to nie raz trzyma się za ręce.

Tych kilka myśli ogólnych o stanie zakładu dzisiejszym może posłużyć do okazania, iż ochrony dotychczasowe, nie przedstawiając całkowicie systematycznego zastosowania prawideł zakładom tego rodzaju właściwych, nie odstępują wszakże od celu swego. Rozciągając na szérszą nieco sferę ramiona swoje, do czego pochop i powód daje szczodrobliwość obywateli i duch miłosierdzia odznaczający zawsze nasze miasto, obiecują owszem, iż zdołają rozciągnąć do wszystkich dziel-

nic miasta opiekuńczą i ojcowską swą pomoc dla dziatek.

II.

Stan zakładu i czynności komitetu ochron od 1 lipca 1848.

W połowie roku 1848 komitet zarządzał już dwiema ochronami, a fundusze zakładu podniosły się znacznie, dając najlepsze na przyszłość nadzieje. Wtedy postanowił komitet przyprowadzić do skutku myśl obchodu założenia ochron uroczystém nabożeństwem dla podziękowania Najwyższemu za błogosławieństwo już udzielone rozpoczętemu dziełu i uproszenia dlań pomyślności nadal. Nabożeństwo odbyło się w dniu 9 grudnia 1848. Dzieci z ochron w ilości przeszło 120, rodzice wielu z pomiędzy nich i obywatele w mieście mieszkający, przybyli podzielić obchód ten pobożny. Szanowny jks. Górnicki wymownėm kazaniem zagrzał serca słuchaczów do korzystania z założonėj instytucyi i do popierania jėj, oraz okazał, jak ona głęboko jest religijną i jak potrzebom naszego czasu odpowiada. Teto przekonanie komitet starał się téż we wszystkich swoich wyrazić czynnościach i urządzeniach. Za najważniejsze z pomiędzy tych ostatnich uważa Instrukcye obowiązujące, dla przełożonych

ochron wydane co do prowadzenia dzieci, których podstawą i treścią jest zasada postępowania z największą bacznością i cierpliwością, obok nieustannéj pieczołowitości o moralne rozwijanie się dzieci. Czy dotąd skutek otrzymanym został, przyszłośc jedynie podrastającego pokolenia dowieść może; dziś atoli już miłemi przymiotami odznaczają się dzieci w ochronach. Jeżeli obyczajność, posłuszeństwo, przyzwoite obejście się, otwartość i uwaga, to wszystko na miejscu dawnéj niesforności, może obiecywać dobrą przyszłość, tedy już trzeba z pociechą pomyśleć, iż niejakie skutki są osiągnięte.

Ująć w ścisły dokładny system prowadzenie dzieci w ochronie byłoby nader trudno dla tego samego, że z różnym przychodzą wiekiem, z różnemi skłonnościami i nałogami, z rozmaitym stopniem rozwinięcia umysłu; to wszystko wymaga działania ciągłego, jednych i tychże samych środków, rozmaicie tylko stosowanych. Dojść do jakiegoś stale wytkniętego kresu, jak go miewa szkoła, ochrona sobie nie zamierza. Tu główne ma znaczenie żywy moralny wpływ ciągłego obcowania przełożonych, i dla tego samego, co nie może być objęte systemem, to dopełnienie znaleźć musi w usposobieniu przełożonego, który sercem i talentem swoim wiele bardzo wpły-

wu wywrzeć może. Komitet, wezwawszy z Warszawy p. Teofila Mikuszewskiego z jego żoną, naprzód ochronę II w maju 1848 r. im powierzył, potém zaś od 1 maja 1849 przeniósł ich na przełożonych ochrony I, w której, przy większéj ilości dzieci tak przychodnich jak miejscowych, większe im pole do działania było otwarte. Pp. Mikuszewscy chętnie zwiększonych znacznie obowiązków podjęli się i zupełnie im dotąd odpowiedzieli. Gdy zdawało się, iż osoby połączone małżeństwem najlepiéj powołaniu przełożonych ochron, potrzebującemu zgodnego zupełnie działania odpowiedzieć potrafią, przeto i do ochrony II w miejsce dotychczasowych przełożonych od miesiąca października 1849 zamianowano p. Pigulika Jana z żoną. Skoro dla niektórych dzieci obszerniejszy wykład religii zdawał się potrzebny, szanowni kapłani ks. Wójcikowski w ochronie I a ks. Złowodzki w ochronie II prowadzili raz na tydzień z dziećmi wykład katechizmu, stosując go do pojęcia dzieci i wbijając w pamięć to, co młodociane już umysły objąć powinny.

Starano się jednakże i na uporządkowanie dziennych zatrudnień w duchu instytucyi wpłynąć. Osobny rozkład godzin oznaczył czas przeznaczony na ćwiczenia umysłu i ćwiczenia ciała, na

rozmowy, roboty i zabawy, na pracę i naukę. Nie zapominając o tém, że ochrona nie jest szkołą, komitet starał się uporządkować i tę cząstkę nauki, jaką do zakładu wychowawczego koniecznie musiał wprowadzić ze względu na zajęcie dzieci nieco starszych i na oczekiwania ludności miejscowéj. Zgodził się zatém na zaprowadzenie metody wzajemnego uczenia do czytania a nawet i pisania. Jakoż zaprowadzoną została w końcu r. 1849 metoda według Lankastra, zastosowana do miejscowéj potrzeby. Podług niéj dzieci szybkie czynią postępy, i tém prędzéj, wychodząc z ochrony, ponieść mogą do domu książkę, która dobrze czytającym na miejscu ma być darowaną, z nią zdrowe rady i dobre zasady, obok własnego lepszego wychowania, ponieść w grono rodziny. Rachunki dotąd dawniéj przyjętym sposobem na liczydle i na pamięć z logicznem pojęciem o liczbie i o liczeniu odbywały się. Rzemiosła, szewskie i krawieckie, dotąd w ochronie I się znajdują, mniéj wszelako niż z początku mają zastosowania dla tego, że liczba chłopców mieszkających w ochronie jest mniejsza; służyły wszelako ciągle do zaopatrywania siérot lub téż dzieci zimą gwałtownie potrzebujących odzieży i obuwia, do czego także przykładają się w swoim zakresie dziewczęta miejscowe, właściwych u-

czone robót, a to po największéj części używając materyałów z dobroczynnych darów pochodzących.

Wewnętrzne gospodarstwo ochron na przełożonych i na niezmordowaném staraniu szanownéj ApoloniiWeglińskiéj polegało. Ponieważ ochrony dają obiad dzieciom, w ochronie zaś I znajdują się dzieci całkowite odbierające utrzymanie, wypadało, obok darów przez niektóre osoby składanych, znaczniejsze czynić zapasy żywności we właściwéj do tego porze. Śpiżarnia jedna na dwie ochrony w domu własnym na Wesołéj pod Wandą znajduje się, i z niéj przez opiekunkę, ciągle tym przedmiotem trudniącą się, właściwym przełożonym według raportów o ilości dzieci uczęszczających wydawaną była żywność, następnie według tychże raportów i dzienników codziennie utrzymywanych sporządzano jéj spożycie. Dolicza się do tego utrzymanie służby t. j. dwu kobiét w ochronie I a jednéj w ochronie II, którego stopę ograniczono dziennie na 1 kwartę leguminy i 4 łuty okrasy, z resztą zostawiając przy dawném, równie jak stopę różnych artykułów żywności na głowę jednego dziecka przychodniego przeznaczonych.

Z pomienionych raportów i dzienników okazuje się, iż żywnosć dziecięcia jednego koszto-

wała, oprócz tego co w naturze z darów dobroczynnych do spiżarni wpłynęło, w przecięciu:

roku 1848 w 2iéj połowie:

Przychodniego	*Miejscowego*
blisko groszy 3.	*blisko groszy 9.*

1849 roku:

Przychodniego	*Miejscowego*
blisko groszy 2 $^1/_3$	*groszy 7.*

Za troskliwém staraniem szanownego lékarza członka komitetu Dra Macieja Jakubowskiego stan zdrowia utrzymany był zupełnie zaspakajający, tak, że przez czas półtora roku żadnéj dłuższéj ani zaraźliwéj choroby w ochronie I nie było. Z miejscowych dzieci jedno umarło. Przychodnie dzieci słabe odbierały pomoc i lékarstwa w domu, w myśl artykułu 28 statutu urządzającego ochrony. Oprócz tego Rada Miejska za staraniem komitetu wydała polecenie d. 6 czerwca 1849 Nr. 10,550 aby dzieci za opinią lékarza ochron niezwłocznie do szpitali miejskich na kuracyą przyjmowane były.

W lipcu 1848 komitet starać się zaczął o zasiłek w soli, węglu i drzewie ze składów rządowych, i takowy co do soli, reskryptem Rady Administracyjnéj z d. 13 mar. 1849 r. N. 209, przyznającym go w ilości 23 cetnarów rocznie na dwa instytuta: *Ochron i Chłopców Zaniedbanych*, razem

otrzymał. Podział w stosunku ilości głów uskutecznionym został.

Ten był piérwszy zasiłek, który ochrony Krakowskie od rządu otrzymały; następnie zaś, dzięki spotykanéj zawsze względnéj ze strony władz miejscowych uczynności, przyznaném zostało ochronom: 1sze) w skutek podania komitetu postanowieniem ministra oświecenia N. $\frac{3,963}{882}$ z funduszów budżetem na szkoły normalne wyznaczonych zasiłek w ilości złpols: 2,200 rocznie i wypłata tegoż za lata 1848 i 1849. 2re) uwolnienie reskryptem Rady Administracyjnéj N. 8931 od opłaty podatku dymowego z domu ochrony Iszéj, za upoważnieniem przez Komisyą Gubernialną do wpisania komitetu ochron w kadastrach kasowych jako właściciela realności pod L. 241. 3cie) podanie w sierpniu 1848 uczynione o wynagrodzenie za szpital w domu pod L. 241 przez połowę roku 1846 utrzymywany ma nadzieję również pomyślnego skutku.

Komitet miał sobie za obowiązek starać się usilnie o zjednanie ochronom wymienionych zasiłków, któreby obok nieustającéj dobroczynności prywatnéj podstawą tychże ochron stać się mogły; jednocześnie zwrócił główną uwagę na utrzymanie porządnéj administracyi wszelkich funduszów na ochrony poświęconych i przez o-

kres czasu ostatni zatrudniał się wiele ubezpieczeniem i zapewnieniem ile możności funduszów stałych. Dom L. 241 na Wesołéj pod Wandą zwany, przez Towarzystwo Dobroczynności ustąpiony komitetowi, w księgach hipotecznych na imię komitetu ochron przepisany został w kwietniu 1849; oczyszczono hipotekę tegoż domu i uzyskano zatwierdzenie Rady Administracyjnéj na różne sumy z darów pochodzące. Część funduszów ulokowaną została na procent 5% z hipoteką zupełnie pewną; część pozostaje jeszcze w kasie ochron, oczekując pewnéj lokacyi.

Na wypłacie z kas rządowych, liczących wartość jednego złotego reńskiego w banknotach po złp. 4 gr. 6. na monetę polską, kasa ochron przy niskiéj cenie obiegowéj tychże banknotów poniosła stratę, która była nieuchronną.

Rachunki kasy z końcem roku 1848 zamknięte przez delegowanych do téj czynności opiekunów Benoego i Głębockiego, odtąd z roku całkowitego prowadzone i rozbiérane były; znowu z końcem r. 1849 podobnież zamknięte zostały. Cała zaś rachunkowość tak kasowa jak i wewnętrzna zakładu, urządzona ściśle i dokładnie przez opiekuna Benoego, który do tego szczególną przyjął delegacyą, tudzież rachunki z lat upłynionych kategorycznie wypracowane zostały z dołączeniem

dowodów. Rejestr biorczy wykazuje corocznie osoby, które zobowiązały się opłacać składkę stałą, równie jak i inne stałe dochody kasy; dla wpływów niestałych i ofiar jednorazowych księgi zawsze są otwarte, równie jak i rachunki gotowe do przejrzenia u Jana Kantego Hahna kasyera domów ochrony. Obraz z nich wyciągnięty przedstawia się pod L. IX i X.

III.

Ruch dzieci.

Z dniem 1 lipca 1848 r. było:

W ochronie I.

Dzieci miejscowych:

Chłopców 9.

Dziéwcząt 18.

27.

Do ostatniego grudnia 1848 umarło:

Chłopców 1.

Dziéwcząt —

Umieszczono w służbie i na opiece:

Chłopców —

Dziéwcząt 1.

Zostawało z początkiem roku 1849 25.

Między któremi Chłopców 7.

Dziéwcząt 18.

2.

W ciągu roku 1849.

Otrzymało umieszczenie w terminie u majstrów krawieckich Chłopców 2.

Przeniesiony do zakładu zaniedbanych chłopców 1.

W służbę i na opiekę 1.

Dziewcząt 3.

Oddano rodzicom 1.

8.

Przyjęto Chłopców 2.

Dziewcząt 1.

3.

Pozostaje zatém z końcem roku 1849 20.

Między któremi Chłopców 5.

Dziewcząt 15.

Dzieci przychodnich w 2giéj połowie 1848 r.

W ochronie I.						W ochronie II.					
Przybyło.			Ubyło.			Przybyło.			Ubyło.		
Chłop	Dziew	Razem	Chłop	Dziew	Razem	Chłop	Dziew	Razem	Chłop	Dziew	Razem
8	8	16	5	21	26	17	10	27	6	3	9

Codzień przychodzących było w przecięciu:

Chłopców 29. Chłopców 30.

Dziewcząt 23. Dziewcząt 27.

W roku 1849.

W ochronie I. | *W ochronie II.*

Przybyło.			Ubyło.			Przybyło.			Ubyło.		
Chłop	Dziew	Razem	Chłop	Dziew	Razem	Chłop	Dziew	Razem	Chłop	Dziew	Razem
30	40	70	22	28	50	13	29	42	25	30	55

Codzień uczęszczających było w przecięciu:

Chłopców 25. Chłopców 25.
Dziewcząt 31. Dziewcząt 27.

IV.

Skład komitetu.

Szanowny Wolff Wincenty dla różnych zatrudnień i wyjazdu do wód za granicę nie mógł od początku r. 1849 dzielić prac komitetu. Anna hrabina Moszyńska w miesiącu kwietniu 1849 wyjechawszy za granicę dotąd nie powróciła. Na zastępcę opiekuna głównego zaproszonym został sz. Konstanty Benoe, zastępstwo opiekunki głównéj przyjęła sz. Kochanowska Apolonia, w jéj niebytności sz. Russanowska. Sz. Muczkowski dla zatrudnień obowiązkowych złożył obowiązki opiekuna ochron, w które to miejsce przybranym został na posiedzeniu 14 października 1849 Bochenek Leon i w miejsce Ferdynanda Kojsiewicza Benoe Konstanty; d. 28 października J. N. Walter dla braku czasu obowiązki opiekuna także

złożył, na jego miejsce komitet zaprosił sz. Łuszczkiewicza Michała; sekretarzem pozostał Franciszek Paszkowski, zastąpiony w czasie długiéj nieobecności przez Józefa Głębockiego i Karola Kremera. Ciężka słabość zniewoliła sz. Bochenka do zdania kasy w ręce J. Kantego Hahna teraz będącego kasyerem komitetu ochron.

Komitet składa się obecnie z następujących osób:

Opiekun główny	*Opiekunka główna*
Wincenty Wolff	Anna hr. Moszyńska.
Opiekunowie	*Opiekunki*
Konstanty Benoe.	Apolonia Kochanowska.
Józef Głębocki.	Józefowa Hallerowa.
Leon Bochenek.	Pelagia Russanowska.
Karol Kremer.	Aniela Bochenkowa.
Franciszek Paszkowski.	Teodora Czermieńska.
Michał Łuszczkiewicz.	Anna Popielówna.

V.

Fundusze ochron.

Majątek ochron, objęty sprawozdaniem piérwszém przez komitet wydaném, składał się:

1) Z domu z ogrodem pod Wandą zwanego przy ulicy Wesoła pod L. 241. na imie komitetu ochron w kwietniu 1849 hipotecznie przepisanego. Długi na nim ciążące były: *a)* Towarzystwa Dobroczynności złp. 1,827 gr. 5, reszty za do-

płacone do szacunku z funduszów nie na ochrony przeznaczonych przy kupnie domu przez Towarzystwo. *b)* Z masy Pawła Bartla złp. 2,430. Z tych piérwszy Towarzystwu Dobroczynności w trzech ratach, 12 sierp., 21 wrześ. 1848 i 19 maja 1849 zapłacono całkowicie, oraz dług masy Pawła Bartla w zupełności zapłaconym został; przy któréjto sposobności szanowni Gołęberski Adam, Louis Józef i Bartel Wiktor, z mocy wyroku klasyfikacyjnego odbierający rzeczoną sumę, szlachetném wiedzeni uczuciem, wszystkie procenta sobie przyznane sądownie od 25 paźdz. 1844 do 1 czerw. r. 1849 na rzecz ochron odstąpili. *c)* Pozostała tylko suma 1,227 gr. 5. dawna Towarzystwa Dobroczynności na tym domu hipoteczna, z funduszu szpitalnego pochodząca, od któréj kasa komitetu jeszcze procent 5% opłaca.

2) Z kapitału 5,000 złp. z zapisu ś. p. Franciszka Ciesielskiego na dobrach Mydlniki hipotekowanego.

3) Z kapitału 3,600 złp. składającego się: *a)* Z sumy 3,000 złp. z zapisu testamentowego ks. Antoniego Bystrzonowskiego, dziekana kapituły Krakowskiéj. *b)* Z sumy 500 złp. przez Józefa i Esterę Głębockich złożonéj. *c)* Z sumy złp. 100 pochodzącéj ze składki przez Annę Popielównę, Annę Moszyńską i Józefa Głębockiego złożonéj;

na domu pod L. 627 przy ulicy Mikołajskiéj ten kapitał jest hipotekowany.

4) Z kapitału złp. 1,000 daru Franciszka Wężyka na domu własnym pod L. 305/6 przy ulicy śtéj Anny hipotekowanego.

5) Z kapitału złp. 500 funduszu Aleksego Wężyka na domu pod L. 331 przy ulicy Szewskiéj hipotekowanego.

6) Z kapitału 500 złp. daru Apolonii Węglińskiéj w kasie komitetu lokacyi oczekującego.

Od 1. lipca 1848 r. przybyło:

7) Suma złp. 1,000 przez Jana Styczyńskiego obywatela miasta Krakowa darowana; użytą została na spłacenie należytości masy Pawła Bartla, dom własny ochron ciążącéj.

8) Suma złp. 1,200 ze sprzedaży bilardu daru jks. Schindlera pochodząca; użyta na zapłacenie masy Pawła Bartla.

9) Suma złp. 280 gr. 19 przez Polki w Dreznie uzbierana, z któréj złp. 230 gr. 19 użyto na dopełnienie należytości masy Bartla.

10) Legat złp. 20,000 przez ś. p. Elżbiétę Skotnicką, testamentem z szacunku domu w rynku pod L. 205 zapisany z oznaczeniem, iż dochód z legatu tego pochodzący złp. 1,000 rocznie obracany być ma na żywienie dzieci w ochronach. Gdy uregulowanie prawne spadku po ś. p.

Skotnickiéj dotychczas ukończone nie jest, przeto po zatwierdzeniu na rzecz ochron legatu przez Radę Administracyjną dochód od zapisu dopiéro w przyszłości, jak jest nadzieja, niedalekiéj wpływać będzie.

11) Fundusz pochodzący z daru A. S. złp. 706 w kasie zostaje.

Oprócz powyższych sum już ubezpieczonych, lub w postępowaniu prawném będących, albo też w kasie lokacyi lub użycia na nadzwyczajne potrzeby oczekujących:

1) Szanowny Józef Muczkowski złożył w ofierze 2,000 egzemplarzy wydanej przez siebie Chronologii królów i książąt polskich p. ks. Morelowskiego napisanéj do spieniężenia po złp. 1. za egzemplarz. Uzbiérana suma zachowaną być ma jako kapital na fundusz wieczysty ochron pod nazwą funduszu Józefa Muczkowskiego; dotychczas wpłynęło złp. 314.

2) Profesor Statler Wojciech Korneli ofiarował 100 egzemplarzy litografii obrazu Machabeusze, z któregoto daru wpłynęło dotąd złp. 663.

3) Profesor Piwarski Jan z Warszawy za pośrednictwem Dra Brodowicza Józefa ofiarował egzemplarzy 247 królowéj Jadwigi i Zygmunta III. króla, ze sprzedaży których dotąd wpłynęłozłp. 180.

Zapis ś. p. Skotnickiéj jest najznakomitszym darem, jaki komitet dotąd na fundusz wieczysty ochron otrzymał. Pamięć téj zacnéj pani nie przestanie być nigdy drogą w ochronach, równie jak pamięć wszystkich szanownych dobroczyńców składających się na to, aby dzieci ubogie Krakowskie pięknie w ochronkach otrzymywały piérwsze wychowanie ku zbawieniu własnemu i dobru społeczności.

VI.

Spis ofiar różnych dla ochron złożonych.

(Obejmuje też dary w ochronie II. od założenia jéj to jest 1 maja 1848 składane, przeszłém sprawozdaniem pominięte).

Data.	
Maja 1848.	
1.	*Stanisław Jachowicz z Warszawy, Powiastki i bajki, tomów 4; Pamiątka dla dzieci, tomów 3; Zabawka abecadłowa, egzemp. 5.*
13.	*Józef Głębocki, garnek żelazny, garnek gliniany, kwaterka, półkwaterek, miska żelazna (używana), szczotka do zamiatania, szczotka do kurzu.*
15.	*Bochenkowa Leonowa, szafa jasionowa.*
15.	*Białoskórski sędzia, beczek 2, wanienka 1, stolików z szufladami 3, stół kuchenny 1,*

Data.	
Maja.	stołków 3, sofka (używana).
15.	Głębocki, pogrzebacz żelazny.
19.	Helclowa Antoniowa, spluwaczek 2.
„	Kochanowska Apolonia, ważki mosiężne i funt składany.
„	Muczkowski Józef, szafa czarno bajcowana na składanie rzeczy dziecięcych.
20.	Russanowska, obraz N. Panny.
„	Kochanowska, kubek drewniany, i na bułki dla dzieci złp. 5.
„	Friedlein D. rycin sztychowanych 20.
Czerw. 9.	N. N. na kupienie miseczek i łyżeczek złp. 13 gr. 10.
„	Russanowska, bawełny cienkiéj funt 1.
„	Popielówna, bawełny grubéj funt 1.
Sierp. 3.	K. Benoe, na bawełnę złp. 6.
23.	Russanowska, bai łokci 18, płótna łokci 7.
Paźdz. 17.	Szastrowa, 3 korce ziemniaków, 2 kopy karpieli, korzec 1 buraków.
Listop. 27.	Hr. Wielopolska, masła garncy 2.
Grudn. 15	Hallerowa, książek elementarnych tomów 9.
20.	Wężykowa Felicya, 3 kwarty powideł i 2 séry.
22.	Hallerowa, 50 strucelek, 2 kopy jabłek, 1 garniec masła, fasoli kwart 10, śliwek suszonych kwart 8.
„	Głębocki, książkę pod tytułem: Zbiór powia-

Data.	
	stek przez autora wieczorów pod Lipą i Czytanie postępowe tegoż autora.
Grudn. 22.	Hr. Moszyńska, strucel 20, pierniki, orzechy, jabłka, czapek zimowych 5, chustek na szyję 5.
„	Mączyńska, perkaliku sztuka łokci 32.
„	Popielowa Onufrowa płótna łokci 25, sukna łokci 3.
„	Wojnianka, parasol na loteryą; z czego złp. 100 do kasy ochron wpłynęło.
1849. Stycz. 2.	Russanowska, medalików z wyobrażeniem Matki Boskiéj do rozdania dzieciom 15, pierniki do rozdania w wilią Trzech króli.
„	Hr. Moszyńska, czapek męzkich 7 i chustek na szyję dla dziéwcząt 7.
„	Hr. Wodzicka Józefowa, flaneli łokci 36, chustek dla dzieci 6, pończoch par 6 i krajczaków par 6.
„	N. N. ubior turecki całkowity, na który bilety loteryjne zostały rozpisane.
11.	Hallerowa, wigoniu łokci 10, surducików 3, kamizelek 3, spodni 6, czapek 3, koszul dziennych 5, prześcieradło 1, płócienka łokci 8, hamanu łokci 8 i skórkę cielęcą.
15.	Hr. Moszyńska, wigoniu łokci $24^{1}/_{2}$.
Lut. 1.	Gostkowska, masła garncy $3^{1}/_{2}$.

Data.	
Lut. 7.	*Hr. Szembekowa, płótna łokci 11.*
8.	*Hr. Wielopolska, grochu okrągłego korzec, pszenicy korzec (za które kupiono do śpiżarni mąki korzec 1½).*
Marca 1.	*Żywińska, grochu okrągłego ½ korca.*
4.	*Hr. Moszyńska, płótna granatowego łokci 31.*
17.	*Hr. Wielopolska, czépków 6, książeczek z pieśni różnych złożonych 20.*
„	*Bajerowa, koszul nocnych dla dziéwcząt 3.*
30.	*Hr. Sołtykowa, płótna łokci 150.*
31.	*Stadnicka Marya, na święcone dla dzieci złp. 20.*
Kwiet. 2.	*Ks. Wójcikowski, książkę pod tytułem Czytanie postępowe i rycin 3.*
7.	*Hallerowa, placków z serem 6, jaj 30, za szkarpetek par 6 na bawełnę złp. 12.*
12.	*Kochanowska, placek wielki.*
„	*Kremer, książkę oprawną do zapisywania ofiar.*
Maja 18.	*Szastrowa, słomy snopków 32, siana wiązeczek 34 (co obrócono na posłanie dla dzieci miejscowych).*
„	*Od Towarzystwa naukowego Krak. wydziału rozszérzania oświaty książeczka pod tytułem: Zjawiska napowietrzne, egz. 2.*
Czerw. 29.	*Hube, szafa czarno malowana na sprzęt kuchenny.*
Lipca 25.	*Benoe Konstanty, książeczki do czytania wy-*

Data.	
	dania Lwowskiego egz. 2. Czytanie postępowe egzemp. 2.
Sierp. 3.	*Ks. Wójcikowski, śpiewnik kościelny egz. 2.*
8.	*Jakubowski Maciéj, surducików 3, spodnie 1, szpencerek 1, kamizelka 1, kapelusik 1.*
"	*Feldmarszałek Leitnant Legeditsch Zł. Reńs. 30, z przeznaczeniem wyprawienia dzieciom zabawy w dzień urodzin N. cesarza Austryi, co wykonano.*
Wrześ. 20.	*Kochanowska, książkę pod tytułem Marynia.*
21.	*Łubieńska Paulina, kanapę, 2 karła i krzeseł 6 trześniowych, płócienkiem pokrytych.*
Paźdz. 8.	*Szastrowa, ziemniaków korcy 3, kapusty kóp 7, marchwi ½ korca, buraków korzec 1, brukwi kóp 2.*
Listop. 15.	*Węglińska, obraz litografowany według Owerbeka, P. Jezus błogosławiący dzieci.*
"	*Hahn, cukru funtów 10 do ziółek dla dzieci.*
21.	*Hallerowa, ziemniaków korcy 4.*
27.	*Paszkowski, książeczek elementarnych 6, rękawiczek bawełnianych par 12.*
"	*Hallerowa, pisma periodycznego: Szkoła polska za miesięcy 3 egz. 2.*
Grud. 1.	*Flaneli w kratkę łokci 20.*
5.	*Barchanu łokci 16, berlaczy par 2.*
14.	*Katanek 2, szlafroczek na wacie 1.*

Data.	
Grud. 23.	*Strucelek sztuk 45, jabłek koszyk, śliwek kwart 4, orzechów kwart 4.*
28.	*Hahn J. Kanty, trzewików par 11 flanelą wyłożonych, ciżem pasowych z flanelą i podeszwami par 4.*
29.	*Hr. Moszyńska przysłała na kolędę dla dzieci złp. 500, z wyraźnem życzeniem, aby za te pieniądze wszystkie dzieci z ochron dostały: chłopczyki czapki, dziewczęta chustki; na ręce szanownej Russanowskiéj, która też wykonaniem zatrudniła się.*

VII.

Przychód ze składek stałych rocznych na ochrony zapisanych (porządkiem abecadłowym członków ułożony) w roku 1849.

Baranowski Teodor . .	Złp.	10	gr.	—
Bętkowski Jan . . .	„	11	„	10
Benoe Konstanty . .	„	150	„	—
Czermieńska Teodora .	„	18	„	—
Estreicherowa Antonina .	„	20	„	—
Friedlein Daniel . .	„	10	„	—
Ks. Gładyszewicz k. k. k. off.	„	60	„	—
Głębocki Józef . .	„	90	„	—
Goebel Jerzy . . .	„	40	„	—
Helcel Antoni ojciec . .	„	400	„	—

Helcel Józef . . .	Złp.	200	gr.	—
Helcel Ludwik . . .	„	400	„	—
Helcel Antoni Zygmunt .	„	195	„	10
Homolacze Edward i Klementyna	„	200	„	—
Hallerowa z Górczyńskich Józefowa		24	„	—
Książę Jabłonowski Stan. .	„	50	„	—
Hr. Krasińska z Ossolińskich	„	300	„	—
Kochanowska Hieronimowa	„	100	„	—
Kirchmajer Wincenty .	„	450	„	—
Kremer Karol . . .	„	12	„	—
Kuszlówna Aniela . .	„	60	„	—
Ks. Łętowski biskup . .	„	200	„	—
Hrr. Moszyńscy Piotr i Anna	„	600	„	—
Hrr. Małachowskie Cecylia i Helena		100	„	—
Hr. Mieroszewska Janowa .	„	100	„	—
Muczkowski Józef Prof. U. J.	„	24	„	—
Niklewicz Jan . . .	„	36	„	—
Hr. Ossolińska Ludwika .	„	24	„	—
Oraczewska Anna . .	„	6	„	—
Ks. Penka k. k. k. . .	„	60	„	—
Paszkowski Franciszek .	„	50	„	—
Popielówna Anna . .	„	50	„	—
Hr. Potocka Arturowa .	„	1200	„	—
Ks. Rozwadowski k. k. k. .	„	100	„	—
Russanowska Pelagia .	„	400	„	—
Księżna Sanguszkowa Klementyna	„	400	„	—
Seifertowa Marya . .	„	75	„	—

Schultz Andrzéj . .	Złp.	20	gr.	—
Szymonowiczowa z Kmitów	„	2	„	15
Ks. Teliga k. k k. . .	„	66	„	20
Verderber Józef . . .	„	20	„	—
Walter Jan ojciec . .	„	72	„	—
Walter Jan syn . .	„	20	„	—
Hr. Węgierska z Wielopolskich	„	50	„	—
Wencel Jan . . .	„	20	„	—
Hr. Wielopolski Jan . .	„	90	„	—
Hr. Wodzicka Józefowa .	„	80	„	—
Zubrzycka Antonina . .	„	20	„	—

VIII.

Przychód z ofiar jednorazowych

(abecadłowo ułożony).

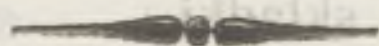
Drugie półrocze 1848.

Bartynowska . . .	„	20	„	—
Ciesielski Bartłomiéj . .	„	100	„	—
Giżycka za 6 par szkarpetek w ochronie zrobionych	„	35	„	—
Gawroński F. Salezy uzbieranéj dawniéj składki .	„	300	„	—
Helclowa Anton. tytułem składek	„	2,116	„	—
Karwicki Wincenty . .	„	500	„	—
Kochanowska Apolonia .	„	40	„	—
Lorencki	„	10	„	—
Lipiński Leopold . .	„	50	„	—

Hr. Łubieńska Paulina .	Złp. 250	gr.	—
Makowiecka . . .	„ 500	„	—
Hrr. Małachowskie . .	„ 100	„	—
Rady Administracyjnéj członkowie	„ 106	„	20

Rok 1849.

Ciesielski Bartłomiéj . .	„ 200	„	—
Dębińska Cecylia . .	„ 36	„	—
Dobrzańscy Roman i Fryderyka	„ 120	„	—
Friedlein Daniel . .	„ 22	„	—
Ks. Gładyszewicz off. k. k. odstąpieniem opłat kancelaryi konsystorskiéj . .	„ 146	„	20
Karwicki Wincenty . .	„ 1550	„	—
Łodyński Hieronim . .	„ 40	„	—
N. N. w darze przez Głębockiego	„ 6	„	—
N. N.	„ 100	„	—
R.	„ 4	„	20
Szancer	„ 6	„	20
Hr. Tarnowska . .	„ 33	„	10

IX.

Ogólny wykaz dochodów i wydatków ochron*).

Rok 1848.

	Złp.	gr.	Złp.	gr.
Przychód.				
Ofiary stałe roczne	5,727			
Ofiary jednorazowe wzra z dochodem z loteryi na przedmioty ofiarowane	7,075	19		
Opłata od dzieci	140	22		
Procenta od kapitałów hipotekowanych	190			
Z puszek w ochronach	51	28		
	13,185	9		
Remanent z r. 1847	2,668	29		
			15,854	8
Rozchód.				
Wydatki na utrzymanie 2u ochron	13,247	29		
Podatki	39	3		
Procenta od cieżarów hipotecznych	61	23		
Spłata długów hipotecznych	600			
Zwrot według umowy za koszta podróży pp. Mikuszewskich	200			
			14,149	25

*) Dla uzupełnienia obrazu umieszcza się wykaz z całego roku 1848.

Rok 1849.

	Złp.	gr.	Złp.	gr.
Przychód.				
Ofiary roczne	6,723	5		
Ofiary jednorazowe	2,266			
Opłata od dzieci	193	18		
Zasiłek od rządu po redukcyi	3,739			
Procenta od kapitałów hipotekowanych	800			
Z puszki w ochronie I.	5	2		
	13,726	25		
Remanent z r. 1848	1,734	20		
			15,461	15
Rozchód.				
Wydatki na utrzymanie 2u ochron	11,394	1		
Podatki	25	20		
Procenta od ciężarów hipotecznych	92	3		
Spłata długów hipotecznych	629	24		
Wydatek przy umieszczeniu dzieci	50			
			12,191	18

X.

Wykaz szczegółowy miesięcznych wydatków na ochrony.

Rok 1848.

	Żywność		Pranie i światło		Pensye i zasługi		Opał		Reparacye		Sprzęty gospodarskie i sprawunki		Ogół	
	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.
W Styczniu	611	24	17	12	92	13			701		71	13	1,494	2
W Lutym	443	11	13	13	106	23	24	21	1	6	70	15	659	29
W Marcu	433		19	20	83		38	6	6		349	5	929	1
W Kwietniu	524	29	8	13	266	16	9	28	9	18	42	26	862	10
W Maju	529	12	15	15	285	20	52	25	631	12	18	26	1,533	20
W Czerwcu	402	7	8	19	417	13	6		949	2	61	26	1,845	7
W Lipcu	473	28	9	6	313	14	38	24	79	11	80	10	995	3
W Sierpniu	520	12	15	18	266	20	26	6			54	9	883	5
W Wrześniu	482	25	7	26	296	20	35	2			26	24	849	7
W Październiku	438	13	19	16	388	20	36	24	7	18	262	1	1,153	2
W Listopadzie	495		18	2	281	20	267	24	22	3	31	21	1,116	10
W Grudniu	515	21	11	16	362	20					36	26	926	23
Razem	5,871	2	164	26	3,161	19	536	10	2,407	10	1,106	22	13,247	29

Wykaz szczegółowy miesięcznych wydatków na utrzymanie ochrony.

Rok 1849.

	Żywność		Pranie i światło		Pensye i zasługi		Należytość apteki i pijawki		Opał		Reperacye		Sprzęty gospodarskie		Sprawunki		Ogół	
	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	g.	Złp.	gr.
W Styczniu	355	29	23	17	334						2	18	12	27	91	17	820	18
W Lutym	383	12	14	20	277		339		25	12	69	3	7	27	38	5	1,154	19
W Marcu	497	14	12	4	277				43	9			11	6	62	24	903	27
W Kwietniu	490	9	16	6	338		6	20	30	21	90	3	2	12	23	24	998	5
W Maju	478	29	8	8	307				26		114	21			91	8	1,026	6
W Czerwcu	384	26	2	20	307				15	14	225	22	29	6	14	4	979	2
W Lipcu	476	3	6	28	569	10			39	6	3	6	2	20	58	29	1,156	12
W Sierpniu	409	23	3	15	307				25	21	4	24	2	12	53	27	807	2
W Wrześniu	433	2	6	22	307				230		72	28	2	20	29	19	1,082	1
W Październiku	356	4	10	17	370	20			15	12	13	3			57	18	823	14
W Listopadzie	337	29	10	28	301	20					24		3	10	79	20	765	17
W Grudniu	411	6	6	18	303	20			12	15	95	29	27	16	19	14	876	28
Razem	5,015	6	122	23	4,007	10	345	20	463	20	716	7	102	6	620	29	11,394	1

B J
C